

# Danube Transnational Programme

Programme co-funded by the European Union



## Newsletter #1

A stream of cooperation

## PROJEKT CHESTNUT ZPRACOVÁVÁ PLÁNY UDRŽITELNÉ MĚSTSKÉ MOBILITY: JAK SE DÁ VYLEPŠIT ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V PODUNAJÍ A JAK MŮŽETE PŘÍSPĚT I VY?



Plán udržitelné městské mobility (A Sustainable Urban Mobility Plan, zkratka SUMP) je strategický plán určený k uspokojení dopravních potřeb obyvatel i podnikatelů ve městech a sousedních oblastech s důrazem na zvyšování kvality života. Vychází ze stávající plánovací praxe a doplňuje ji o participativní a integrovaný přístup a pravidelné vyhodnocování.

### **CÍLE**

Co činí plán "udržitelným" plánem mobility? Plán udržitelné městské mobility má za cíl vytvořit městský dopravní systém pomocí minimálně následujících dílčích cílů:

- Zlepšení mobility všech cílových skupin obyvatel a zlepšení dostupnosti všech jejich cest
- Zvyšování dopravní bezpečnosti a ochrany obyvatel
- Snižování nečistot v ovzduší, hladiny hluku, emisí skleníkových plynů a spotřeby energie
- Zvyšování efektivity a hospodárnosti přepravy osob a zboží
- Zvyšování atraktivity a kvality města pro jeho obyvatele, ekonomiku a společnost obecně

## ROZSAH

Strategie a opatření definované plánem udržitelné městské mobility pokrývají všechny druhy a formy dopravy v celé městské aglomeraci, včetně veřejné i soukromé, osobní i nákladní, motorové i bezmotorové, pohyblivé i statické.

## HLAVNÍ CHARAKTERISTIKY

Plán udržitelné městské mobility řeší efektivně problémy v městských oblastech související s dopravou.

Je výsledkem komplexního procesu, který zahrnuje analýzu výchozí situace, vytváření vizí, vytyčení cílů a dílčích úkolů, výběr vhodných strategií a opatření, aktivní komunikaci, monitoring a vyhodnocování, a identifikaci, čeho bylo dosaženo.

Hlavními charakteristikami plánu udržitelné městské mobility, které vycházejí ze současné praxe a právního rámce, jsou:

- Dlouhodobá vize a jasný plán implementace
- Participativní přístup
- Vyvážený a integrovaný rozvoj všech druhů dopravy
- Horizontální a vertikální integrace
- Stanovení současného i budoucího stupně fungování
- Pravidelný monitoring, kontrola a reportování
- Zahrnutí externalit všech druhů dopravy

## DLOUHODOBÁ VIZE A JASNÝ PLÁN IMPLEMENTACE

Plán udržitelné městské mobility vychází z dlouhodobé vize rozvoje dopravy a mobility na území celé městské aglomerace, který se týká všech druhů dopravy: veřejné i soukromé, osobní i nákladní, motorové i nemotorové, pohyblivé i statické.

Zahrnuje krátkodobý plán na implementaci strategií, který obsahuje časový harmonogram implementace, rozpočet, jasné rozdělení závazků a finančního

zajištění potřebných pro implementaci plánem definovaných strategií a opatření.

## **PARTICIPATIVNÍ PŘÍSTUP**

Plán udržitelné městské mobility se zaměřuje na obyvatele a uspokojování jejich základních potřeb na mobilitu. Řídí se transparentním a participativním přístupem, který spočívá v zapojení obyvatel a dalších zainteresovaných skupin do všech fází plánovacího procesu.

Participativní plánování je zásadním předpokladem toho, aby obyvatelé a zainteresované skupiny přijali plán udržitelné městské mobility a z něj vzešlé strategie za své. Zapojení veřejnosti minimalizuje riziko nepřijetí plánu a usnadňuje jeho implementaci.

## **VYVÁŽENÝ A INTEGROVANÝ ROZVOJ VŠECH DRUHŮ DORPAVY**

Plán udržitelné městské dopravy podporuje vyvážený rozvoj všech druhů dopravy s postupným zvyšováním důrazu na udržitelné druhy dopravy. Plán navrhuje souhrn integrovaných aktivit, které mají zvýšit výkon a hospodárnost s ohledem na deklarované záměry a cíle. Tyto aktivity zahrnují technické a propagační opatření, služby a infrastrukturu.

Plán udržitelné městské mobility většinou zahrnuje následující témata: veřejná doprava, nemotorová doprava (chůze a cyklistika), intermodální doprava, doprava ode dveří ke dveřím, bezpečnost v ulicích, proudící i statická doprava v ulicích, městská logistika, management mobility a inteligentní dopravní systémy.

## **STANOVENÍ SOUČASNÉHO A BUDOUCÍHO STUPNĚ FUNGOVÁNÍ**

Příprava plánu udržitelné městské mobility spočívá ve stanovení ambiciózních, měřitelných cílů, které vycházejí z krátkodobých záměrů, dlouhodobé vize, jak by měla mobilita vypadat, a ze strategie udržitelného rozvoje.

Plán udržitelné městské mobility je postaven na pečlivém zhodnocení současného stavu a plánovaného výkonu městského dopravního systému. Poskytuje komplexní souhrn současné situace a stanovení základního bodu, vůči kterému se bude měřit budoucí pokrok.

Analýza současného stavu zahrnuje vyhodnocení stávajícího institucionálního systému pro plánování a implementaci, což vyžaduje mj. identifikaci vhodných indikátorů popisujících současný stav městského dopravního systému.

Plán udržitelné městské mobility určuje specifické cíle, jakého výkonu by měla mobilita dosáhnout, které jsou realistické vzhledem k současné situaci v městské části podle počáteční analýzy, a současně které jsou dostatečně ambiciózní vzhledem k plánovaným cílům.

Plán udržitelné městské mobility vymezuje měřitelné cíle, které se zakládají na realistickém zhodnocení počátečního stavu a dostupných prostředcích.

Dále používá specifických indikátorů určujících, jak se postupuje k dosažení vytyčených cílů.

#### ZAHRNUTÍ EXTERNALIT VŠECH DRUHŮ DOPRAVY

Příprava plánu udržitelné městské mobility by měla zahrnovat shrnutí nákladů a přínosů všech druhů dopravy. To by nemělo opomínat ani širší společenské náklady a přínosy napříč všemi sektory.

\* \* \* \* \*

#### WORKSHOP: PREZENTACE VÝSLEDKŮ PROJEKTOVÝCH AKTIVIT CHESTNUTU ZAINTERESOVANÝM SKUPINÁM V CHORVATSKÉM ZADARU



30. ledna 2018 proběhl v multimediálním sále Rektorského paláce seminář na téma "Udržitelná městská mobilita v Zadaru", organizovaný rozvojovou agenturou ZADRE NOVE a městem Zadar.

Náměstkyně ředitele Marica Babić prezentovala projekty z oblasti mobility, které jsou v současnosti implementovány v Zadaru a okolí, a vyzdvihla implementaci projektu CHESTNUT.

Na semináři byly prezentovány výsledky a analýzy provedeny v rámci projektu CHESTNUT, což zahrnovalo analýzu výchozího stavu, dlouhodobou vizi, stanovení měřitelných cílů, výběr opatření skrze aktivní komunikaci a monitoring, a zhodnocení průběhu a výkonu. Semináře se zúčastnili zástupci ze

zadarského Institutu prostorového plánování, Obaly a Lučice (komunitní/veřejné služby), Liburnije d.o.o. (poskytovatel veřejné dopravy), ze zadarského přístavu, Innovative Zadar, z okresu Zadar a z města Zadar.

Jednou z nejdůležitějších částí semináře byla závěrečná panelová diskuze, ze které vzešla řada podnětů, jak uspokojit potřeby místní populace, které budou použity v závěrečném dokumentu plánu udržitelné městské mobility (SUMP), který v současnosti zpracovává agentura ZADRA NOVA v rámci projektu CHESTNUT. SUMP je inovativní způsob plánování městské dopravy, který efektivně naplňuje potřeby obyvatel. Mezi cíle tohoto plánování patří dostupnost destinací a služeb, zvyšování dopravní bezpečnosti, snižování emisí skleníkových plynů a spotřeby fosilních paliv, zvyšování atraktivity veřejného prostoru a kvality života, zdravější životní prostředí a snižování negativních vlivů na zdraví obyvatel. SUMP velkou mírou přispěje ke zvýšení kvality života obyvatel Zadaru a širšího okolí.

\* \* \* \* \*

#### WORKSHOP: VÝVOJ MOBILITY A HLAVNÍ CÍLE SUMPVU V RAKOUSKÉM WEIZU



Na semináři ve Weizu, který se konal 17. ledna 2018, se hodně mluvilo o plánování udržitelné dopravy, a jakou přidanou hodnotu představuje projekt CHESTNUT pro město Weiz. Projektoví partneři z CHESTNUTU přizvali na tento společný seminář i poradní orgán pro dopravu. Na semináři promluvili Barbara Kulmer a expert na dopravu Hans Rauer.

\* \* \* \* \*

#### UDRŽITELNÁ MOBILITA VE SLOVINSKU: ROZŠIŘOVÁNÍ SUMPVU V PŘÍMOŘSKÉM REGIONU



26. ledna organizovalo Centrum pro regionální rozvoj Koper (RDC Koper) odbornou poradnu, jak rozšířit v regionu plán udržitelné městské mobility, aby tím podpořili spolupráci mezi zainteresovanými skupinami v tomto odvětví, což je také jednou z klíčových priorit Programu regionálního rozvoje na léta 2014-2020.

RDC Koper spolu se zahraničními partnery se úspěšně přihlásilo s několika projekty do Evropského seskupení pro územní spolupráci. To jim usnadňuje implementaci přijaté Strategie pro městskou integrovanou dopravu i meziměstskou spolupráci.

Následující projekty, včetně projektu CHESTNUT, budou spolufinancovány z prostředků získaných v evropských tendrech.

Projekty zahrnují implementaci tzv. pilotních aktivit, jejichž obsah bude upřesněn na základě dohody se zainteresovanými skupinami. Pilotní projekty podpoří implementaci místních strategií a tím i udržitelnou budoucnost.

Cílem setkání je:

- seznámení se současnými výsledky (analýzami, výhledy, cíli) a s budoucími projektovými aktivitami
- diskuze o spolupráci při implementaci následující fáze projektu a o zlepšení koordinace aktivit udržitelné mobility v regionu

\* \* \* \* \*

### **TŘETÍ MEZINÁRODNÍ SETKÁNÍ PROJEKTU CHESTNUT V BULHARSKÉM DIMITROVGRADU: O KROK BLÍŽE K VYTVOŘENÍ PLÁNŮ "SUMP"**



Během dvoudenního setkání prezentovali jednotliví partneři své výsledky z první tematické oblasti projektu CHESTNUT (WP3). Toto téma bylo pod záštitou Pannon Business Network (PBN), jejíž zástupci informovali partnery o potřebných úkolech a pomáhali jim s jejich vypracováním. Výstupy z této části projektu se stanou základem realistické nadnárodní strategie, vycházející z vypracování Plánů udržitelné městské dopravy (SUMP) na úrovni funkční městské oblasti (FUA), což je inovativní praxí v Podunajském

regionu a pravděpodobně i v celé Evropě.

Na počátku této etapy projektu vypracovala PBN, za vydatné vědecké podpory Vídeňské technické univerzity, společný nadnárodní vzor pro SUMP. Partneři projektu CHESTNUT poté shromažďovali údaje o dopravě na svém území FUA. PBN tyto aktivity koordinovala a následně získaná data sjednotila, aby mohla být později použita pro vypracování scénářů rozvoje mobility a samotné nadnárodní strategie.



PBN jako řídicí partner celého projektu poté za pomoci Vídeňské technické univerzity (VUT) zpracovala závěrečnou nadnárodní zprávu. V tomto dokumentu jsou graficky zachyceny všechny výsledky z nashromážděných dat za všechna území FUA a jednotlivé výsledky jsou vzájemně porovnány. Tím se z tohoto dokumentu stává dobrý základ pro budoucí vytváření plánů SUMP a současně může posloužit jako podklad pro prezentace na lokálních seminářích pro zainteresované skupiny.

### **Scénáře mobility jako nástroj městského dopravního plánování**

Na základě nashromážděných dat a instrukcí vypracovaných VUT a PBN připravil každý partner projektu 3-5 testovacích scénářů mobility. Účelem testovacích scénářů v kontextu plánování udržitelné městské mobility je zvýšit zainteresovanost jednotlivých skupin na diskuzi o budoucí mobilitě na daném území. Tyto scénáře umožňují otevřenou diskuzi mezi správními orgány, poskytovateli dopravních služeb, občany, odborníky, školami a službami na daném území, rezidenty a dalšími zainteresovanými skupinami o budoucí podobě mobility a relevantních opatřeních přijatých v daném regionu. Stejně tak dávají scénáře všem skupinám pocit, že se spolupodílejí na vytváření vizí ohledně daného území FUA. V analytické části scénářů odpovídal každý partner projektu na dané otázky a zvolil si své plánovací období buď do roku 2025 nebo 2030.

Každý partner také zoragizoval minimálně jedno setkání s lokálními zainteresovanými skupinami, na kterém prezentoval možné scénáře a představil zvolené ústřední cíle. Na základě těchto globálních cílů se pak bude během další etapy projektu (WP4) vytvářet plán SUMP. Jak vyplývá z poskytnutých instrukcí, zainteresované skupiny se musejí shodnout na společné vizi ohledně dlouhodobého rozvoje dopravy a mobility na svém území. Partnerům bylo dále doporučeno stanovit si 4-6 globálních cílů.

PBN jako řídicí partner projektu průběžně shromažďovala všechny scénáře mobility a globální cíle a v současnosti na jejich základě vytváří nadnárodní strategii. Tato strategie bude jednak shrnovat a porovnávat všechny scénáře mobility, a jednak ukáže globální cíle v oblasti mobility v příštích dekádách stanovené pro jednotlivá území partnerů projektu.

### **Vypracování Plánu udržitelné městské mobility do listopadu 2018**

V následující etapě projektu (WP4, která bude dirigována VUT) se budou znalosti nabyté během předcházející etapy rozpracovávat do detailů a budou tvořit základ pro vytváření Plánů udržitelné městské mobility pro funkční městskou oblast.

Partneři projektu se opět sejdou 8.-10. května v Dubrovniku, 26.-28. června v Banja Luce a nakonec 1.-4. října v Budapešti, kde bude doladěna závěrečná podoba plánů SUMP. Plány SUMP budou odevzdány do konce roku a během listopadu 2018 se budou prezentovat veřejnosti.



## SETKÁNÍ CHESTNUT PARTNERŮ V PRAZE: PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE



Partneři projektu CHESTNUT se zúčastnili setkání na Úřadu městské části Prahy 9. Projednávali, čeho bylo během projektu dosaženo a co je potřeba ještě udělat ve všech tématických oblastech projektu.

Setkání bylo zahájeno 11. října 2017 na Úřadě městské části Prahy 9. Po úvodní řeči a oficiálním uvítání domácími partnery panem Zdeňkem Davidkem a Pavlem Pospíškem se slova ujal Gianluca Sarti a shrnul finanční situaci. Následovala diskuze ohledně očekávaných certifikátů

ze stran partnerů, doplněná debatou o individuálních problémech s nadměrným či naopak nedostatečným čerpáním poskytnutých zdrojů.

Poté přišly na řadu workshopy na téma management a komunikace projektu a na závěr setkání Steering committee.

Po obědě následovala studijní cesta, kde se partneři seznámili s příkladem dobré praxe na Dětském dopravním hřišti na Proseku. V rámci této návštěvy měli partneři možnost vyzkoušet si sami hodinu na DDH, načerpat vědomosti během přednášky pracovníků DDH a BESIP, a ptát se na otázky týkající se mobility na Praze 9.

Druhý den začal dle agendy prací na plánu SUMP, tj. Sustainable Urban Mobility Plan. Jednání byla rozdělena do paralelních skupin, v rámci nichž se partneři dostali do užšího kontaktu, a řešili praktické otázky a příklady. Tuto část na sebe vzala Technická univerzita Vídeň jako partner odpovědný za SUMP. Po obědě prezentoval pan Martin Dan ze slovinské PBN část projektu WP3 a mezinárodní strategii, a přednáškový blok ukočnila Barbara Kulmer z rakouského Weizu prezentací o pilotních aktivitách (WP5).

# Danube Transnational Programme

A stream of cooperation



[www.interreg-danube.eu](http://www.interreg-danube.eu)

Programme co-funded by the European Union